

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

Rhif: 1

Rhif y Cais: C24/1125/34/AC

**Dyddiad
Cofrestru: 20/12/24**

Math y Cais: Amrywio Amod

Cymuned: Clynnog

Ward: Clynnog

Bwriad: Cais dan Adran 73 i amrywio amod 2 ar ganiatâd cynllunio, cyfeirnod C20/1064/22/AC i ganiatáu estyniad o 4 blynedd ar gyfer cwblhau gweithrediadau mwynau a gwaith adfer.

Lleoliad: Cefn Graianog, Llanllyfni, Caernarfon, Gwynedd, LL54 6SY

**Crynodeb o'r
Argymhelliad:** CANIATÁU GYDAG AMODAU

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

1 Disgrifiad:

- 1.1 Dyma gais dan Adran 73 Deddf Cynllunio 1990 i amrywio amod 2 ar ganiatâd cynllunio, cyfeirnod C20/1064/22/AC i ganiatáu estyniad o 4 blynedd ar gyfer cwblhau gweithrediadau mwynau a gwaith adfer yng Nghefn Graianog.
- 1.2 Mae lagwnau siltio yn rhan hanfodol o'r gwaith o brosesu tywod a graean, ble caiff y mwyn ei olchi a'i brosesu i ddiolli tywod a graean o ansawdd amrywiol yn ôl maint. Cais yw hwn i newid amod 2 ar ganiatâd cynllunio presennol, sef C20/1064/22/AC, er mwyn ymestyn bywyd y tri lagwn siltio atodol a'r gwaith cysylltiol am bedair blynedd ychwanegol, er mwyn darparu 26,145m³ ychwanegol o gapasiti setlo i silt a geir fel is-gynnyrch y gwaith o brosesu tywod a graean.
- 1.3 Mae'r safle wedi'i leoli ar ochr orllewinol yr ardal brosesu a phentyrru stoc sy'n gyfagos i'r lagwnau gwreiddiol ac oddeutu 530m i'r de ddwyrain o AHNE Llŷn. Mae'r ardal yn cynnwys tir yr arferid ei ddefnyddio i echdynnu mwynau rhwng y 1960au a'r 1980au trwy ganiatâd penodol gyda chyfyngiadau amser a hysbysiadau GDO.
- 1.4 Mae'r lagwnau wedi eu hadeiladu trwy gloddio deunydd o'r tir a adferwyd i ffurfio'r llethrau goleddf, gydag unrhyw orlwythau a phriddoedd yn cael ei storio i adfer y tir neu godi bwndiau fel rhwystrau diogelwch. Mae'r lagwnau yn mesur rhwng 140m a 160m o ran eu hyd a 4-5m o ran eu dyfnder, gan gynnwys lleiniau mynediad 10m o led er mwyn hwyluso gwaith cynnal a chadw. Mae'r dyluniad hefyd yn ystyried topograffeg y tir, sydd yn goleddfu ar raddiant esmwyth i ochr ogleddol safle'r gwaith. Mae lagwnau 1 a 2, yn gyffredinol, yn cydreddeg â chyfuchlinau'r trydydd lagwn, sef y mwyaf deheuol ohonynt, ac mae angen bwndiau allanol i gefnogi dŵr digonol at bwrpasau siltio.
- 1.5 Felly, nid yw'r datblygiad arfaethedig yn unol â'r disgrifiad a'r meini prawf a nodir yn Atodlen 1 Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Asesiad Effaith Amgylcheddol) (Cymru a Lloegr) 2017. Fodd bynnag, mae'r datblygiad yn syrthio o fewn y disgrifiad o ddatblygiad a nodir ym Mharagraff 2, Atodlen 2 y Rheoliadau (chwareli, mwyngloddio agored ac echdynnu mawn) a pharagraff 13 (unrhyw newid neu estyniad i ddatblygiad...pan fo'r datblygiad hwnnw eisoes wedi ei awdurdodi, ei weithredu neu yn y broses o gael ei weithredu, ac y gall y newid neu'r estyniad gael effeithiau andwyol sylweddol ar yr amgylchedd). Ar ôl sgrinio ac asesu'r bwriad yn unol â'r meini prawf datblygu dan Atodlen 3, ystyrir nad yw effaith debygol y datblygiad ar yr amgylchedd yn ddigon i gyfiawnhau cyflwyno Asesiad Effaith Amgylcheddol gyda'r cais cynllunio.

2. Polisiâu perthnasol:

- 2.1 Mae Adran 38(6) Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 a pharagraff 2.1.2 Polisi Cynllunio Cymru yn pwysleisio y dylid penderfynu ar geisiadau cynllunio yn unol â'r Cynllun Datblygu, oni bai bod ystyriaethau perthnasol yn nodi fel arall. Mae ystyriaethau cynllunio yn cynnwys y Polisi Cynllunio Cenedlaethol a'r Cynllun Datblygu Lleol.
- 2.2 Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn rhoi dyletswydd ar y Cyngor i ymgymryd â chamau rhesymol wrth arfer ei swyddogaethau i gyflawni'r saith nod llesiant sydd yn y Ddeddf. Mae'r adroddiad hwn wedi'i baratoi gan ystyried dyletswydd y Cyngor a'r 'egwyddor datblygu cynaliadwy', fel sydd wedi'i nodi yn Neddf 2015. Wrth lunio'r argymhelliad, mae'r Cyngor wedi ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion hwythau.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

2.3 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd ac Ynys Môn 2011-2026 a fabwysiadwyd ar 31 Gorffennaf 2017

- Polisi Strategol PS 1: Yr Iaith Gymraeg a'r Diwylliant Cymreig
- Polisi Strategol PS 4: Trafnidiaeth Gynaliadwy, Datblygiad a Hygyrchedd
- Polisi Strategol PS 5: Datblygu Cynaliadwy
- Polisi Strategol PS 13: Darparu Cyfleoedd ar gyfer Economi Ffyniannus
- Polisi Strategol PS 19: Gwarchod a lle bo'n Briodol Gwella'r Amgylchedd Naturiol
- Polisi Strategol PS 22: Mwynau
- AT 4: Diogelu Safleoedd Archeolegol nad ydynt wedi'u Dynodi a'u Gosodiad
- AMG 1: Cynlluniau Rheolaeth Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol
- AMG 3: Gwarchod a Gwella Nodweddion a Rhinweddau sydd yn unigryw i Gymeriad y Dirwedd Leol
- AMG 5: Cadwraeth Bioamrywiaeth Leol
- PCYFF 2: Meini Prawf Datblygu
- PCYFF 6: Cadwraeth Dŵr
- MWYN 3: Datblygiadau Mwynau
- MWYN 5: Parthau Byffer o amgylch Safleoedd Mwynau
- MWYN 9: Adfer ac Ôl-ofal
- Canllaw Cynllunio Atodol - Cynnal a Chreu Cymunedau Unigryw a Chynaliadwy 2019

2.4 Polisiâu Cenedlaethol:

- Polisi Cynllunio Cymru (PCC) (Argraffiad 12, 2024)
- Cymru'r Dyfodol – Y Cynllun Cenedlaethol 2040.
- Nodyn Cyngor Technegol (NCT) 5: Cadwraeth natur a chynllunio
- Nodyn Cyngor Technegol 10: Gorchymyn cadw coed
- Nodyn Cyngor Technegol 11: Sŵn
- Nodyn Cyngor Technegol 12: Dylunio
- Nodyn Cyngor Technegol 18: Cludiant
- Nodyn Cyngor Technegol 20: Cynllunio a'r Iaith Gymraeg
- Nodyn Cyngor Technegol 23: Datblygiad economaidd
- Nodyn Cyngor Technegol 24: Yr amgylchedd hanesyddol
- Nodyn Cyngor Technegol Mwynau 1 (NCTM1): Agregau

3. Hanes Cynllunio Perthnasol:

- Nid yw'r ceisiadau Adran 73 cysylltiedig, cyfeirnod C24/1126/34/AC wedi cael eu penderfynu ar hyn o bryd.
- C24/1124/34/AC 'Cais o dan Adran 73 i amrywio amod 1 o ganiatâd cynllunio cyfeirnod C20/1063/22/AC (estyniad dwyreiniol arfaethedig ar gyfer echdynnu tywod a graean ac adfer yn raddol) i ganiatáu estyniad o 4 blynedd i gwblhau gweithrediadau mwynau ac adfer.' – Rhoddwyd caniatâd ar 08/09/2025.
- C20/1065/22/AC 'Cais o dan Adran 73 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref i amrywio amod 1 ar ganiatâd cynllunio C10D/0487/34/MW i ymestyn oes y gwaith chwarelydda a'r gweithrediadau prosesu cysylltiedig am bedair blynedd arall er mwyn gallu cwblhau gwaith mwynau a blwyddyn ychwanegol i gwblhau'r gwaith adfer' - Rhoddwyd caniatâd ar 15/04/2021.
- C20/1064/22/AC 'Cais o dan Adran 73 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref i amrywio amod 1 ar ganiatâd cynllunio C15/0299/34/MW (adeiladu 3 lagŵn siltio ategol a gwaith cysylltiedig i ddarparu'r capasiti angenrheidiol i alluogi gwaith mwynau sy'n parhau a darparu system gaeddig ar gyfer rheoli dŵr o'r chwarel ar y safle) i ganiatáu estyniad pedair blynedd mewn cysylltiad â'r gwaith mwynau a blwyddyn ychwanegol i gwblhau'r gwaith adfer.' - Caniatwyd ar 15/04/2021.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

- C20/1063/22/AC 'Cais o dan Adran 73 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref i amrywio amod 1 ar ganiatâd cynllunio C16/0816/34/MW (estyniad dwyreiniol arfaethedig i echdynnu tywod a graean a gwaith adfer graddol) i ganiatáu estyniad pedair blynedd i gwblhau gweithrediadau mwynau a blwyddyn ychwanegol i gwblhau'r gwaith adfer' - Rhoddwyd caniatâd ar 15/04/2021.
- C16/0816/34/MW 'Estyniad dwyreiniol arfaethedig er mwyn echdynnu tywod a graean a gwaith adfer graddol' - Caniatawyd gydag amodau ar 18 Tachwedd 2016.
- C15/0299/34/MW Caniatawyd gydag amodau ar 22 Mehefin 2015 – Adeiladu 3 lagŵn siltio ategol a gwaith cysylltiedig i ddarparu'r capasiti angenrheidiol i allu parhau i weithio'r mwynau a darparu system gaeedig i reoli dŵr chwarel ar y safle.
- C10/0487/34/MW - Cyflwynwyd y cais gydag Asesiad Effaith Amgylcheddol. Rhoddwyd caniatâd cynllunio gydag amodau ar 23 Awst 2011 i amrywio amodau ar ganiatâd cynllunio presennol er mwyn ymestyn oes y gwaith chwarelydda tan 31 Rhagfyr 2020 ac amrywio cynllun gwaith dan amodau 1 a 2 o ganiatâd cynllunio 2/14/12G a C00D/0487/34/MW.
- Mae hanes hir o gloddio tywod a graean i'r safle hwn, hanes sy'n dyddio'n ôl i'r caniatâd cynllunio cynharaf a roddwyd ym mis Mai 1958, a cheir tystiolaeth ddogfennol fod y gwaith wedi cyflenwi deunyddiau ar gyfer nifer o gontractau peirianeg sifil ar raddfa fawr yn yr ardal, gan gynnwys Gorsaf Bŵer Dinorwig, Dam Stwlan a nifer o gontractau gwella ffyrdd lleol. Mae'r caniatadau isod yn benodol i ardal y cais. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae'r safle wedi bod yn weithredol o dan ganiatâd cynllunio 2/14/16G a roddwyd ar 1 Mawrth 1996, sy'n cynnwys ardal brosesu Cefn Graianog a'r gweithrediadau echdynnu ar Fferm Graianog. Rhoddwyd caniatâd pellach, C00D/0005/34/MW, ym mis Mai 2000 i amrywio amodau 1 a 2 o'r caniatâd hwn i addasu trefn y gweithrediadau echdynnu. Roedd yr amrywiad hwn yn golygu y gallai'r gweithrediad gyfuno amryfal fathau o fwynau ar wyneb y gwaith i gwrdd â gofynion cynhyrchu/gwerthiant ac i resymoli'r drefn o adfer graddol.

4. Ymgynghoriadau:

Cyngor Cymuned:

Sylwadau a dderbyniwyd ar 22/02/2025:

Yn dilyn cyfarfod Cyngor Cymuned Clynnog Fawr ar nos Fawrth 18/02/2025 ble trafodwyd y cais cynllunio hwn, nid oedd unrhyw wrthwynebiad.

Yr Uned Drafnidiaeth:

Dim sylwadau wedi'u cyflwyno.

Uned Hawliau Tramwy
Cyhoeddus

Sylwadau wedi'u derbyn ar 26/06/2025:

Cyfeiriai at y cais uchod. Mae Hawliau Tramwy Cyhoeddus (Llwybr Cerdded) rhif 42 a 42a yng Nghymuned Clynnog yn cael eu heffeithio gan y bwriad hwn (gweler y cynllun uchod). Rhaid i'r ymgeisydd sicrhau bod yr hawliau tramwy cyhoeddus yn parhau yn agored ac ar gael i ddefnyddwyr, yn ystod ac ar ôl y datblygiad hwn ac ystyried diogelwch y cyhoedd bob amser.

Cyfoeth Naturiol Cymru:

Sylwadau a dderbyniwyd ar 16/01/2025:

Nid oes gennym unrhyw wrthwynebiad i'r datblygiad arfaethedig fel

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

a gyflwynwyd a darparwn y cyngor a ganlyn.

Safleoedd Gwarchodedig

O'r wybodaeth a ddarparwyd, mae CNC yn ystyried y gall y cynigion effeithio ar Ardal Cadwraeth Arbennig Corsydd Eifionydd (ACA), Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) a Gwarchodfa Natur Genedlaethol (NNR) Cors Gyfelog. Rhoddir ein cyngor ar y sail nad oes unrhyw waith yn cael ei gynnig yn y SoDdGA/ACA. Fodd bynnag, rydym wedi adnabod llwybrau effaith llygredd posib ar nodweddion y safle hwn. Efallai na fydd y llwybr hwn yn arwain at effaith andwyol os yw'r datblygwr yn glynu at ganllawiau atal llygredd. Nid oes unrhyw asesiad o effaith sylweddol tebygol dan Reoliad 63 o Reoliadau Gwarchod Cynefinoedd a Rhywogaethau 2017, wedi'i gynnal gan eich awdurdod neu nid yw wedi ei anfon ymlaen i CNC i'w ystyried. Petaech yn dod i'r casgliad bod y datblygiad arfaethedig yn debygol o gael effaith sylweddol ar y safle Ewropeaidd, edrychwn ymlaen i chi ail-ymgynggori gyda ni. Yn absenoldeb yr asesiad hwn, ni all CNC roi sicrwydd na fydd y cynigion yn arwain at effaith andwyol ar yr ACA.

Rhywogaethau a Warchodir

Nododd yr Asesiad Bioamrywiaeth (Kedd Limited, Cyf Adroddiad - KD.CFN.ER.001, Rhagfyr 2024), na fyddai'r cyfnod gweithredol estynedig yn cael unrhyw effaith arwyddocaol ar Rywogaethau Gwarchodedig Ewropeaidd. Argymhellwn eich bod yn ymgynghori gyda'ch ecolegydd ar unrhyw gyfleoedd gwella posib a'r cynnig tirweddu.

Tirwedd Cenedlaethol

Mae'r datblygiad wedi'i leoli gyferbyn ag AHNE Llŷn. Nodwn nad oes unrhyw wybodaeth ynghylch asesiadau tirwedd gyda'r cais ac felly, rydym yn tybio bod eich Awdurdod wedi sgrinio'r cais ac wedi casglu bod unrhyw effeithiau ar y dirwedd yn annhebygol, a bod y cynnig yn unol â Pholisi Cynllunio Cymru (PCC 12), Polisi Cynllunio Cymru GOV.WALES. Os ydych chi angen rhagor o gyngor yna ail-ymgynghorwch â ni.

Materion Eraill

Mae ein sylwadau uchod yn ymwneud yn benodol â materion sydd wedi'u cynnwys ar ein rhestr wirio, Gwasanaeth Ymgynghorol Datblygu Cynllunio: Pynciau Ymgynghori (Medi 2018), sydd wedi'i chyhoeddi ar ein gwefan. Nid ydym yn diystyru'r effeithiau posib ar faterion eraill ac nid ydym yn diystyru'r potensial ar gyfer y datblygiad arfaethedig i ddylanwadu ar fuddion eraill. Rydym yn cynghori'r ymgeisydd, yn ogystal â chael caniatâd cynllunio, eu bod yn gyfrifol am sicrhau eu bod yn cael yr holl

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

hawleni/caniatadau/trwyddedau sy'n berthnasol i'w datblygiad.
Cyfeiriwch at ein gwefan am fanylion pellach.

Cyngor i'r Datblygwr

Rheoli Amgylcheddol: Rhaid i'r ymgeiswyr leihau afliwio'r cwrs dŵr o'r gwaith adeiladu a gweithredol. Dylid trin dŵr siltiog, naill ai drwy ddefnyddio lagŵns setlo neu danciau, neu arllwys ar draws llecyn o wair. Ar gyfer gwaith mewn sianeli afon, argymhellir defnyddio argaeau coffr i gadw dŵr yr afon allan o'r man gwaith. Rhaid cadw croesfannau afonydd yn rhydd rhag dyddodion llaid neu lwch. Rhaid cadw storfeydd olew a chemegau i ffwrdd o'r cwrs dŵr, ar sylfaen anathraidd, o fewn bwnd ac wedi'u gwneud yn ddiogel. Rhaid cadw defnyddiau amsugno neu becyn gollyngiadau addas ar y safle i'w defnyddio mewn argyfwng. Dylid hysbysu CNC ar unwaith am ddigwyddiad o'r fath. Rhaid rheoli'r gwaith o ddefnyddio a golchi peiriannau cymysgu sment a chaeadu concriid a sment gwlyb yn ofalus er mwyn lleihau'r risg o unrhyw ddefnydd yn mynd i mewn i'r cwrs dŵr. Cynghorir yr ymgeisydd i ddilyn y canllawiau yn y Canllawiau Atal Llygredd 5 "Gwaith neu gynnal a chadw mewn neu ger dŵr": <http://www.netregs.org.uk/media/1415/gpp-5-works-and-maintenance-in-or-near-water.pdf>. Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch yr uchod, cysylltwch â ni yn ddi-oed.

FCMRU:

Sylwadau a dderbyniwyd ar 14/01/2025:

Diolch am yr ymgynghoriad isod. Nid oes gan yr uned unrhyw sylwadau i'w cynnig o ran draenio tir, risg llifogydd lleol neu erydiad arfordirol.

Dŵr Cymru:

Dim sylwadau wedi'u cyflwyno.

Uned Gwarchod y Cyhoedd:

Dim sylwadau wedi'u cyflwyno.

Uned Bioamrywiaeth:

Sylwadau wedi'u derbyn ar 13/03/2025:

Nid oes gennyf wrthwynebiad i ymestyn yr amser ar gyfer gweithio'r chwarel a'i hadfer. Fodd bynnag, hoffwn godi dau fater ecolegol pwysig ynghylch y safle hwn:

1. Rhaid i'r gwaith o adfer y safle ddarparu cynefinoedd o werth bioamrywiaeth megis pyllau a darnau bas a nodweddion, megis hibernaculum i ymlusgiaid. Gellir rheoli ardaloedd o laswelltir fel dolydd blodau gwyllt, ac fe ellir eu pori dros fisoedd y gaeaf. Rwy'n argymhell bod y cynllun adfer ar gyfer y safle yn cynnwys cynllun rheoli hirdymor sy'n ymdrin â monitro, rheoli pori, torri gwair, ac

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

ati.

2. Es i ymweld â Graianog ym mis Mai 2024, gwelais bâr o gwtiad torchog (ringed plover) yn ardal y chwarel oedd wrthi'n cael ei hadfer. Hoffwn sicrhau bod y gwaith o reoli'r safle yn cael ei wneud mewn ffordd sy'n sensitif i adar sy'n nythu, yn enwedig cwtiad torchog.

AHNE

Sylwadau a dderbyniwyd ar 21/07/25:

Mae gwaith tywod a graean Cefn Graianog yn ystâd ddiwydiannol gweddol sylweddol ger yr Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE). Mae Cors Gyfelog yn agos sydd wedi'i ddynodi yn SoDdGA ac Ardal Cadwraeth Arbennig.

Mae'r gwaith wedi bod yn mynd ymlaen ers blynnyddoedd bellach a rhoddwyd cyfyngiadau amser ar yr hawliau cynlluniau yn 2020 er mwyn rheoli'r cyfnod ac adfer y safle.

Nodir nad oes bwriad i ymestyn y safle ei hun ac felly ni fyddai'r datblygiad yn amharu ymhellach ar y dirwedd. Bydd cwblhau'r gwaith ac adfer y safle ar ddiwedd y cyfnod dan sylw yn gwella cyflwr amgylcheddol y safle.

Heneb:

Dim sylwadau wedi'u cyflwyno.

Asiant Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru:

Sylwadau a dderbyniwyd ar 10/01/2025:

Cyfeiriai at eich ymgynghoriad ar 24/12/2024 ynglŷn â'r cais cynllunio uchod ac fe'ch cynghorwn nad yw Llywodraeth Cymru, yr awdurdod priffyrdd ar gyfer cefnffordd yr A487, wedi cyhoeddi cyfarwyddyd mewn perthynas â'r cais hwn.

Ymgynghoriadau Cyhoeddus:

Rhoddwyd hysbysiad yn y wasg ac mewn sawl lleoliad yn agos at y safle gan roi gwybod i'r trigolion cyfagos. Mae'r cyfnod hysbysebu wedi dod i ben ac ni dderbyniwyd sylwadau gan y cyhoedd.

5. Asesiad o'r ystyriaethau cynllunio perthnasol

Egwyddor y datblygiad

- 5.1 Mae Polisi Cynllunio Cymru - Argraffiad 12 (PCC) yn ymgorffori polisiâu cynllunio Llywodraeth Cymru ar gyfer datblygiadau mwynau a amlinellwyd yn flaenorol ym Mholisi Cynllunio Mwynau Cymru (2001). Yn unol â gofyn PCC 12, mae gan Gyngor Gwynedd fel yr

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

Awdurdod Cynllunio Mwynau ddyletswydd i sicrhau bod adnoddau mwynau yn cael eu defnyddio mewn modd cynaliadwy, fel y gallant gyfrannu'n briodol at ofynion deunyddiau adeiladu'r ardal. Dyma'r prif egwyddorion a nodir yn adran 5.14 (Mwynau) PCC:

- darparu'n gadarnhaol ar gyfer diogelu a gweithio adnoddau mwynau i ddiwallu anghenion cymdeithas heddiw ac yfory, gan annog defnydd effeithlon a phriodol o ddeunyddiau o safon uchel;
- gwarchod nodweddion amgylcheddol a diwylliannol lleoedd, gan gynnwys y rhai â phriodoleddau cynhenid megis bywyd gwyllt, tirweddau, coetiroedd hynafol a nodweddion hanesyddol, ac amddiffyn iechyd a diogelwch a llesiant cyffredinol pobl;
- lleihau effaith cloddio am fwynau a gweithrediadau cysylltiedig yn ystod y cyfnod gweithio trwy sicrhau bod unrhyw effaith ar nodweddion amgylcheddol perthnasol a achosir gan gloddio am fwynau a chludo mwynau, er enghraifft, ansawdd yr aer a seinwedd, o fewn y terfynau derbyniol; ac
- adfer y tir i safon uchel fel nad yw'n dirywio i gyflwr diffaith a dod â manteision gwirioneddol i gymunedau a/neu fywyd gwyllt, gan gynnwys ôl-ddefnyddiau buddiol neu gyfleoedd i wella bioamrywiaeth a'r amgylchedd hanesyddol.
- Ymysg amcanion eraill, mae Polisi Cynllunio Cymru yn cydnabod bod gweithio mwynau yn wahanol i ffurfiau eraill o ddatblygiad gan mai dim ond lle mae'r mwyn i'w gael y gellir ei gloddio ac mae'r datblygiad yn un trosiannol ac ni ellir ei ystyried fel defnydd tir parhaol er y gall y gwaith ddigwydd dros gyfnod hir o amser.

- 5.2 Mae Cyngor Gwynedd, ar y cyd â holl Awdurdodau Cymru wedi ardystio'r Datganiad Technegol Rhanbarthol (RTS) a gynhyrchwyd gan Weithgor Agregau Rhanbarthol Gogledd Cymru (NWRAP). Paratowyd y datganiad yn unol â darpariaethau Polisi Cynllunio Mwynau (Cymru) a Nodyn Cyngor Technegol (Cymru) 1: Agregau (NCTM1), i osod amcan cyffredinol i sicrhau cyflenwad o agregau y mae modd ei reoli'n gynaliadwy;

"... fel ein bod yn taro'r balans gorau rhwng ystyriaethau amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol, gan hefyd sicrhau bod effeithiau unrhyw waith cloddio angenrheidiol ar yr amgylchedd a mwynderau yn cael eu cadw i lefel sy'n osgoi peri niwed amlwg i fuddiannau cydnabyddedig o bwys".

- 5.3 Prif ddiben y Datganiad Technegol Rhanbarthol yw amlinellu'r strategaeth ar gyfer darparu'r agregau yn rhanbarth gogledd Cymru. Roedd RTS 2021 wedi adnabod cronfa wrth gefn bresennol a ganiateir o dywod a graean yng Ngwynedd o 1.175 miliwn tonnall (cyfystyr â banc tir 6.7 mlynedd), gyda diffyg o ran y dyraniad isaf sydd ei angen i gwrdd â'r ddarpariaeth ofynnol o 2.659 miliwn tonnall.
- 5.4 Bydd y bwriad yn ategu'r isadeiledd gofynnol ar gyfer parhau â'r gwaith o echdynnu tywod a graean yng Nghefn Graianog, fydd yn sicrhau bod yr Awdurdod Cynllunio Mwynau yn medru cyflawni ei rwymedigaethau dosrannu o ran cyflenwi mwynau ar gyfer is-ranbarth Gogledd Cymru. Ychydig o gronfeydd tywod a graean a ganiateir sydd ar gael yng Ngogledd Orllewin Cymru a bydd y cynnig hwn yn sicrhau fod isadeiledd digonol yn ei le i sicrhau'r cyflenwad hanfodol o dywod a graean i'r economi adeiladu leol. Bydd hyn yn lleihau'r angen i fewnforio deunyddiau o du allan i Wunedd, gan felly ostwng costau ac allyriadau carbon.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

- 5.5 O ran yr angen am y datblygiad, nid yw'r bwriad felly'n gyfystyr ag estyniad i fanc tir cronfeydd tywod a graean yr awdurdod yn ôl y polisi ac arweiniad cenedlaethol cyfredol a geir yn NCTM1 (Cymru) Agregau a'r Datganiad Technegol Rhanbarthol. Diben y cais yw cadw seilwaith mewn cyfleuster sy'n ategu'r gwaith mwyngloddio. Mae'r datblygiad eisoes yn destun cynigion adfer llawn ac mae amodau'n gysylltiedig â'r caniatâd sylfaenol; yn y cyd-destun hwn, mae'r datblygiad yn cydymffurfio â pholisïau MWYN 3 a MWYN 9 y CDLI ar y Cyd. Ymhellach, ni ystyrir y bydd y cynnig i barhau â'r gweithrediadau mwynau yng Nghefn Graianog yn cynnwys y goblygiadau diogelu ar gyfer safleoedd gwastraff posib dan bolisi GWA 1.
- 5.6 Yn ogystal â'r egwyddorion am yr angen am y datblygiad, mae'r materion cynllunio hanfodol yn yr achos hwn yn cael sylw isod mewn rhan arall o'r adroddiad hwn.

Mwynderau gweledol a'r dirwedd

- 5.7 Mae polisïau PCYFF 3, PCYFF 4, MWYN 3 a MWYN 9 y CDLI ar y Cyd i gyd yn bolisïau perthnasol i'w hystyried o ran effaith weledol a'r dirwedd. Mae arwyddocâd posib unrhyw effeithiau tirwedd a gweledol yn cael eu pennu gan gyfuniad o fawredd newidiadau a sensitifrwydd lleoliad y dirwedd i newid.
- 5.8 Mae'r cais hwn yn benodol ar gyfer ymestyn y datblygiad ac nid yw'n cynnwys unrhyw estyniad neu addasiadau ffisegol i'r ardal weithio sydd eisoes wedi'i chymeradwyo.
- 5.9 Mae'r datblygiad hwn, pan gafodd ei gymeradwyo'n wreiddiol, wedi ymestyn ôl troed y gwaith presennol trwy ddarparu capasiti ychwanegol i ddelio â 26,000m³ o ddeilliannau silt o'r prosesau golchi mwynau. Mae safle gweithredol presennol, gan gynnwys yr ardal brosesu, y lagwnau, hynny sy'n weddill o wyneb y gwaith a'r coridor cludo, yn mesur dros 29 hectar ac mae'r datblygiad ynghyd â'r caniatâd sylfaenol i ennill a gweithio tywod a graean gyda'r posibilrwydd o gael effaith cronrus ar olygfeydd i fewn ac allan o AHNE Llŷn. Fodd bynnag, ni ystyrir fod maint y newid yn arwyddocaol yng nghyd-destun effaith rhan helaeth gweithfeydd Graianog, ac fe ellir lliniaru effeithiau o'r fath i raddau gan gyfnod gwaith cyfyngedig (4 blwyddyn ychwanegol) ar gynllun graddol o echdynnu ac adfer wrth wyneb y gwaith sy'n tynnu at ei derfyn. Yn ogystal, cynigir adfer y tir i borfa gymysg a chadwraeth natur yn y caniatâd sylfaenol, C15/0299/34/MW (C20/1064/22/AC), yn ogystal â'r cysyniad adfer ar gyfer y lagwnau presennol a'r safle prosesu dan C10/0487/34/MW (C20/1065/22/AC).
- 5.10 Yn ddi-os, byddai natur y cynnig i ymestyn oes y gweithrediadau yn ymestyn yr effeithiau gweledol yn y tymor canolig, ond o ystyried ei gyd-destun cyffredinol mewn gwaith mwynau sydd wedi'i sefydlu, ni ystyrir na fyddai'n arwain at unrhyw lefelau mawr o effeithiau gweledol.
- 5.11 Mae gweithio tywod a graean yn gymharol ddeinamig o'i gymharu â chloddio am graig galed gan fod reserfau yn gyffredinol ar gael dan dir amaethyddol ac efallai y byddant yn cael eu gweithio yn gymharol sydyn gyda pheiriant turio. O ganlyniad, mae'r Awdurdod Cynllunio Mwynau angen i waith adfer cynyddol i fantoli yn erbyn colli mwynderau a thir cynhyrchiol i lliniaru effeithiau gwaith o'r fath. Hyd yma, mae safleoedd sydd wedi eu gweithio wedi cael eu hadfer yn effeithiol i'w defnydd gwreiddiol, yn bennaf amaethyddiaeth, ac maent yn awr yn cyd-fynd â'r ardal oddi amgylch. Mae cynllun presennol o weithio blaengar ac adfer wedi'i gymeradwyo yn flaenorol ac yn sicrhau bod y cynnig yn cydymffurfio â gofyniad polisi MWYN 9 y CDLI ar y Cyd.
- 5.12 Mae'r asesiad tirwedd ac effaith gweledol a gyflwynwyd fel rhan o'r cynigion datblygu i'r rhiant-ganiatâd yn cynnwys gwerthusiad o'r datblygiad a detholiad o olygfannau a 'photomontages' a dynnwyd o olygbwyntiau yn ardaloedd cymeriad y dirwedd yn ac o amgylch y safle. Mae'r

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

asesiad yn cynnwys gwerthusiad o'r dirwedd o amgylch yn nhermau'r AHNE, Parc Cenedlaethol Eryri, ynghyd â'r effaith leol. Lleolir y dirwedd o ddiddordeb hanesyddol eithriadol 'Nantlle' tua 1000m i'r gogledd ddwyrain o'r chwarel bresennol, ac ni ystyrir bydd y bwriad yn effeithio ar natur a ffabrig hanesyddol y dynodiad tirlun yma na phwysigrwydd diwylliannol yr ardaloedd chwareli llechi.

- 5.13 Cadarnhaodd y Rheolwr AHNE bod gwaith adfer effeithiol wedi digwydd ar y safle mewn blynyddoedd diweddar, sy'n lleihau'r effaith ar y dirwedd. O ystyried mai dim ond estyniad amser cyfyngedig sy'n gysylltiedig â'r lagwnau setlo, nid oes unrhyw bryderon ynghylch yr effaith ar yr AHNE.
- 5.14 O fewn cyd-destun cyffredinol safle presennol y Chwarel, mae'r dirwedd a'r newidiadau gweledol sydd wedi'u hadnabod â lefel gyfyngedig o effaith ac ni fyddai ymestyn yr amserlen ar gyfer gweithredu'r system rheoli dŵr yn golygu unrhyw lefelau mawr o effaith weledol. Felly, mae'r Awdurdod Cynllunio Mwynau yn ystyried fod y bwriad yn cydymffurfio gyda gofynion polisïau PCYFF 3, PCYFF 4, MWYN 3 a MWYN 9 y CDLl ar y Cyd.

Mwynderau cyffredinol a phreswyl

- 5.15 Mae natur y cais am gapasiti ychwanegol i'r lagwnau yn debyg i'r math o isadeiledd sydd wedi bod yn weithredol ar y safle am sawl blwyddyn ac sydd wedi bod yn destun rheolaethau amgylcheddol drwy amodau cynllunio neu hawlenni amgylcheddol.
- 5.16 Mae Polisi MWYN 3 y CDLl ar y Cyd yn datgan y bydd estyniadau i safleoedd mwynau presennol yn dderbyniol cyn belled nad oes unrhyw niwed annerbyniol i fwynderau nac iechyd trigolion lleol o ran yr effaith weledol, lefelau llwch, sŵn, dirgrynu a golau o ganlyniad i'r gwaith ei hun neu'r symudiadau traffig sy'n deillio o hynny.
- 5.17 Mae NCTM 1 Cymru; Agregau a pholisi MWYN 5 y CDLl ar y Cyd yn cydnabod y ceir gwrthdaro'n aml rhwng gweithfeydd mwynau a defnyddiau tir eraill, ac felly mae wedi sefydlu'r egwyddor o barthau byffer o amgylch gweithfeydd mwynau sydd â chaniatâd a gweithfeydd arfaethedig. Diben y parth byffer yw gwarchod defnyddiau tir sy'n fwyaf sensitif i effaith gweithfeydd mwynau, drwy sefydlu pellter gwahanu. Mae NCTM1 yn argymhell pellter o leiaf 100 metr ar gyfer gweithfeydd tywod a graean ac eraill lle na chaniateir ffrwydro.
- 5.18 Nid oes unrhyw eiddo sensitif wedi'i leoli o fewn parth byffer 100m o'r datblygiad hwn a bydd yn ddarostyngedig i'r un amodau gwaith â'r presennol, gan gynnwys rheoli sŵn, llwch ac oriau gweithio. Y dasg o lwytho'r hopran a'r cludwr yw'r ffynhonnell sŵn mwyaf ymwithiol ar y wyneb gweithio gan fod peiriannau'r gwaith yn gweithredu mewn safle ymgodol mewn perthynas â lefel y tir o amgylch. Dylid gosod larymau sŵn gwyn i gerbydau a pheiriannau'r chwarel i leihau ar unrhyw darfu.
- 5.19 Ystyrir felly, yn ddarostyngedig i amodau priodol i reoli effeithiau sŵn a llwch ac oriau gweithio, na fydd y cynnig yn cael effaith andwyol ar fwynderau'r ardal ac felly mae'n cydymffurfio â pholisi PCYFF 2, MWYN 3 a MWYN 5 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011 - 2026.

Materion Traffig, Hawliau Tramwy Cyhoeddus a Thir Comin

- 5.20 Nid yw'r bwriad yn cynnwys unrhyw newid i symudiadau cludo i'r safle ac oddi yno.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

- 5.21 Mae Hawliau Tramwy Cyhoeddus yr Awdurdod Lleol wedi argymhell amod i amddiffyn Hawliau Tramwy Cyhoeddus (Llwybr Cerdded) rhif 42 a 42a Clynnog Fawr i'w gadw yn agored drwy gydol y datblygiad i'w gadw.
- 5.22 Ystyrir bod y rhwydwaith ffyrdd presennol o ansawdd digonol i ymdrin â llif y traffig a ddisgwylir o ddatblygiad y safle ac ni fydd hawliau tramwy cyhoeddus yn cael eu heffeithio yn destun amod priodol. Felly, mae'r datblygiad yn cydymffurfio gyda Pholisïau PS 4 a TRA 4 o Gynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011-2016.

Materion ecolegol a bioamrywiaeth

- 5.23 Roedd y system rheoli dŵr gwreiddiol yn cynnwys llyn a swmp cydbwyso dŵr, lagŵn i ddal dŵr croyw a dŵr wyneb, cyfres o lagwnau setlo silt, gwaith pibellau, draeniau agored a phwmpiau. Fodd bynnag, cofnodwyd yn flaenorol y gallai llifogydd cyflym ddigwydd yn ystod cyfnodau o law trwm, lle byddai gorlif o'r lagwnau presennol yn cymysgu â dŵr wyneb a dŵr ffo o'r tir cyfagos, gyda'r potensial felly o lygru ac effeithio ar gynefinoedd pwysig.
- 5.24 Prif bwrpas y system gaeedig o lagwnau yw ategu'r isadeiledd rheoli dŵr presennol er mwyn atal hyn rhag digwydd. Mae'r safle rheoli dŵr wedi ei ddylunio yn benodol er mwyn sicrhau capasiti digonol i reoli'r holl ddŵr chwarel ar y safle, h.y. fel system hunangynhaliol.
- 5.25 Mae'r cais hwn yn benodol ar gyfer ymestyn y datblygiad ac nid yw'n cynnwys unrhyw estyniad neu addasiadau ffisegol i'r ardal weithio sydd eisoes wedi'i chymeradwyo.
- 5.26 Beth bynnag, mae'r ymgeisydd wedi darparu asesiad bioamrywiaeth wedi'i ddiweddaru i gefnogi estyniad y cais amser a gyflwynwyd ar gyfer y chwarel gyfan. Mae'r adroddiad yn ystyried yr holl gynefinoedd presennol sydd yn y safle ac yn asesu p'un a fu unrhyw newid i'r cynefinoedd hyn ers y cynhaliwyd yr arolygon ecolegol blaenorol ac yn argymhell bod y gofynion i weithredu'r mesurau osgoi rhesymol i warchod moch daear ac ymlusgiaid yn ystod unrhyw waith clirio ffin caeau neu stripio pridd yn cael ei gynnal.
- 5.27 Ni fydd angen unrhyw un o'r mesurau lliniaru hyn ar gyfer y cais penodol hwn gan fod y gwaith eisoes wedi'i gwblhau.
- 5.28 Ar 7 Chwefror 2024, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ddiweddariad i Bennod 6 Polisi Cynllunio Cymru (PCC), sy'n ymdrin ag isadeiledd gwyrdd, gwerth net i fioamrywiaeth, y gwarchodaeth a roddir i Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig a choed a choetiroedd. Mae'r ymgeisydd wedi darparu Datganiad Isadeiledd Gwyrdd (GIS) sydd wedi dilyn y dull fesul cam ym mhennod 4. Mae'r dull fesul cam yn hierarchaeth o gamau gweithredu sy'n cael eu defnyddio i gyfyngu ar effaith y datblygiad ar fioamrywiaeth.
- 5.29 Mae'r cynnig felly'n cydymffurfio gyda gofynion Polisi Strategol PS 19 a Pholisïau AMG 3, AMG 5, MWYN 3 a MWYN 9 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011 - 2026.

Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

- 5.30 Fel yr awdurdod cymwys dan reoliad 63 o Reoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau 2017 (fel y'u diwygiwyd), mae'n rhaid i Gyngor Gwynedd gynnal asesiad cyn penderfynu rhoi caniatâd ar gyfer prosiect sy'n debygol o gael effaith sylweddol ar ddynodiadau.
- 5.31 Mae'r datblygiad wedi'i leoli agosaf at safle dynodedig ACA Corsydd Eifionydd ac mae'n cynnwys 4 SoDdGA sy'n cynnwys Cors Llanllyfni (1.5km i'r gogledd), Cors Gyfelog (1km i'r de), Cors y Wlad (2.5km i'r de-orllewin) a Chors Graianog (5km i'r de-ddwyrain).

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

- 5.32 Mae nodweddion cymhwyso ACA Corsydd Eifionydd yn cynnwys rhywogaeth o fwsog pluog main gwyrdd, pili pala brith y gors a chynefin o wern a chors drosglwyddo wlyb iawn wedi'i hadnabod gan arwyneb 'crynu' ansefydlog.
- 5.33 Amcanion cadwraeth yr ACA yw;
- Cefnogi tair nodwedd o bwys rhyngwladol sef gwern drosglwyddo a chors grynu, brith y gors a mwsog pluog main gwyrdd.
 - Dylai Cors Gyfelog a Chors Graianog gefnogi cynefin ffen llawn maetholion o ansawdd gwael i gymedrol, sydd yn aml yn amlygu ei hun fel rafftau crynu, yn enwedig dros doriadau mawn blaen-orol.
 - Dylai'r ACA gefnogi poblogaethau iach o blanhigion mwy prin megis y chwysigenddail canolig, hesgen lydanddail, lloer-redynen, gwlithys hirgrynddail a phoblogaethau pryfetach prin.
 - Dylai Cors Gyfelog a Chors Graianog gefnogi ardaloedd o goetir gwlyb aeddfed (willow carr).
 - Ni ddylai coetir gwlyb lunio mwy na 30% o Gors Gyfelog a 10% o Gors Graianog. Ni ddylai rhododendron fod yn bresennol ar naill ochr yr ACA yn ei gyfanrwydd.
 - Dylai'r safleoedd yn rheolaidd gefnogi poblogaeth hyfyw o bili pala brith y gors, sy'n cyfrannu at boblogaeth fwy y pili pala hwn yn yr ardal gyffredinol. I sicrhau hyn, dylai o leiaf 80% o Gors y Wlad gael ei gorchuddio gan lystyfiant brwynog (porfa rhos). Dylai'r cynefin fod o ansawdd da (glaswelltir sympwellt o 10-20cm o uchder) gyda thoreth o damaid y cythraul, planhigyn bwyd larfa'r pili pala.
 - Dylai Cors Llanllyfni a Chors Gyfelog gefnogi poblogaeth iach o'r mwsog pluog main gwyrdd. Bydd y mesurau rheoli yn sicrhau bod y boblogaeth yn parhau yn sefydlog ac yn rhoi'r cyfle iddo ymestyn.
- 5.34 Mae'r cais hwn yn ceisio ymestyn hyd y gwaith mwynau a chwblhau'r gwaith adfer o 4 blynedd ychwanegol. Er nad yw'r cais hwn ond yn gymwys i gyfran o gyfanswm yr ardal echdynnu mwynau, dylid ei ystyried ar y cyd â dau gais arall sy'n ceisio ymestyn hyd y gwaith mwynau a'r gweithgareddau cysylltiedig ar gyfer gweddill y chwarel (safle cyfan Cefn Graianog). Felly, er dibenion y rheoliadau HRA, mae'r cais/ceisiadau yn creu cynnig prosiect sydd ddim yn gysylltiedig yn uniongyrchol â rhedeg y safle dynodedig.
- 5.35 Er nad oes addasiad i ardal y datblygiad a'r dull gweithio (ymhob cais cynllunio), mae llwybrau hydrolegol ac yn yr aer posib ar gyfer llygredd pe bai damwain, gollyngiad neu lwch yn dianc wrth echdynnu a phrosesu mwynau a'r gweithgareddau cysylltiedig wedi'u hadnabod yn ystod y broses sgrinio.
- 5.36 Bydd gwaith echdynnu a phrosesu mwynau a gweithgareddau cysylltiedig yn parhau yn unol â'r cais a gymeradwywyd yn flaenorol ac eithrio am gyfnod estynedig o amser. Nid yw'r chwarel a'r gwaith cysylltiedig o fewn yr ACA neu gynefin tebyg sy'n cydgyffwrdd ag unrhyw un o'r 4 safle cydrannol. Felly, ni fydd y datblygiad yn arwain yn uniongyrchol at golli cynefin yn yr ACA. Mae system lagŵn dolen gaeedig wedi cael ei hadeiladu yn y chwarel a bydd yn cael ei chadw am weddill y datblygiad i sicrhau nad oes unrhyw lygredd yn mynd i mewn i'r ACA ac nad yw hydroleg y gors yn cael ei addasu. Yn ogystal, bydd amodau ar y datblygiad i lynu at arferion gorau atal llygredd sydd wedi'u cynnwys yn y Canllawiau Atal Llygredd 5 "Gwaith neu gynnal a chadw mewn neu ger dŵr". Bydd y mesurau hyn yn cynnwys:
- Trin dŵr siltiog, naill ai drwy ddefnyddio lagŵns setlo neu danciau, neu arllwys ar draws llecyn o wair.
 - Rhaid cadw croesfannau afonydd yn rhydd rhag dyddodion llaid neu lwch.
 - Rhaid cadw storfeydd olew a chemegau i ffwrdd o'r cwrs dŵr, ar sylfaen anathraidd, o fewn bwnd ac wedi'u gwneud yn ddiogel.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

- Rhaid cadw defnyddiau amsugno neu becyn gollyngiadau addas ar y safle i'w defnyddio mewn argyfwng.
- Rhaid rheoli'r gwaith o ddefnyddio a golchi peiriannau cymysgu sment a chaeadu concrid a sment gwlyb yn ofalus er mwyn lleihau'r risg o unrhyw ddefnydd yn mynd i mewn i'r cwrs dŵr.

- 5.37 Cafodd y caniatadau blaenorol eu hasesu eisoes am effeithiau arwyddocaol tebygol dan ofynion Rheoliad 63, Rheoliadau Gwarchod Cynefinoedd a Rhywogaethau 2017, pan wnaed penderfyniad arnynt yn wreiddiol. Ystyriwyd nad oedd yn debygol y byddai'r datblygiad yn cael effaith arwyddocaol ar nodweddion cadwraeth ACA Corsydd Eifionydd.
- 5.38 Mae CNC wedi cadarnhau, yn amodol ar y mesurau lliniaru, bod yr asesiad a wnaed yn foddhaol.
- 5.39 Felly, yn amodol ar y mesurau lliniaru cadw drwy dechnegau atal llygredd a'r system hydrolegol lŵp caeedig, gallwn ddiystyru pob amheuaeth wyddonol rhesymol o ran na fyddai'r cynnig yn cael effaith andwyol ar gyflawnrwydd ACA Corsydd Eifionydd.

Hydroleg a Hydroddaeareg

- 5.40 Ers cyflwyno'r cais, mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi NCT 15 diwygiedig ar 31 Mawrth 2025. Teitl y NCT 15 diwygiedig yw 'Datblygu, llifogydd ac erydu arfordirol' ac mae'n cynnwys Cylchlythyr 002/2025 'Canllaw ar Gyfarwyddyd Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Ardal Risg Llifogydd) (Hysbysiad) (Cymru) 2025' a llythyr o eglurhad gan Brif Gynllunydd Cyfarwyddiaeth Cynllunio Llywodraeth Cymru. Mae adran 1 y NCT15 newydd yn nodi "Mae'r ddogfen hon yn disodli Nodyn Cyngor Technegol 14, a gyhoeddwyd ym 1998 a Nodyn Cyngor Technegol 15, a gyhoeddwyd yn 2004. Ni ddylai Cynlluniau Datblygu a phenderfyniadau cynllunio gyfeirio at y dogfennau hynny mwyach."

Fodd bynnag, mae'r llythyr o eglurhad yn datgan "...gall gyhoeddi canllaw newydd effeithio ar brosesu ceisiadau cynllunio, felly bydd cyfnod trosiannol ar gyfer gweithredu'r NCT. Bydd ceisiadau cynllunio a gyflwynwyd ac a gofrestrwyd cyn cyhoeddi'r NCT newydd yn parhau i gael eu hasesu yn erbyn y fersiwn flaenorol..."

- 5.41 Felly, yr arweiniad swyddogol gan Lywodraeth Cymru ar gyfer ceisiadau cynllunio a gyflwynwyd ac a gofrestrwyd cyn 31 Mawrth 2025 yw i asesu'r perygl llifogydd yn seiliedig ar gynnwys polisi rhifyn cyntaf NCT 15 a gyhoeddwyd yn 2004.
- 5.42 Mae NCT 15 (2004) yn cael ei gefnogi gan Fapiau Cyngor Datblygu (DAM) sydd wedi'u disodli gan Fap Llifogydd ar gyfer Cynllunio (FMfP) a ryddhawyd wrth aros am fabwysiadu'r NCT 15 diwygiedig. Roedd oedi i fabwysiadu'r NCT 15 diwygiedig wedi golygu bod angen i ACLI ystyried y Mapiau Cyngor Datblygu a'r Map Llifogydd ar gyfer Cynllunio o ystyried bod y Map Llifogydd yn cynnwys y data mwyaf diweddar a chywir.
- 5.43 Mae ardal fechan o ran ddwyreiniol safle'r cais wedi'i leoli mewn 'Parth Llifogydd 2 Dŵr Wyneb a Chyrsiau Dŵr Bach' ar y Map Llifogydd ar gyfer Cynllunio. Ni fu unrhyw wrthwynebiad neu bryderon ynghylch draenio na'r risg llifogydd mewn ymateb i'r ymgynghoriad â Chyfoeth Naturiol Cymru na'r Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol ac fe ystyrir felly na fydd y cynnig yn cael effaith andwyol ar y risg llifogydd a'i fod yn cydymffurfio â PCYFF 6 a gofynion NCT 15 (2004).
- 5.44 Ystyrir na fyddai'r datblygiad arfaethedig yn cael unrhyw effaith niweidiol ar nodweddion hydrolegol a pherygl llifogydd ac yn cydymffurfio â gofynion Polisi Strategol PS 19 a Pholisi

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

AMG 3, AMG 5, PCYFF 2, PCYFF 3, PCYFF 6 a MWYN 3 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011 - 2026.

Archaeoleg a threftadaeth ddiwylliannol

- 5.45 Mae effaith y lagwnau siltio ar osodiad henebion cofrestredig a diddordeb archeolegol wedi cael ei ystyried yn flaenorol yn ystod y caniatâd gwreiddiol (i ganiatáu eu hadeiladu) ac ni fydd ymestyn y cyfnod hwn o amser ar gyfer eu defnyddio ac adfer y tir yn addasu'r effaith. Mae'r bwriad felly'n cydymffurfio gyda Pholisïau AMG 3 a PS 20 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011-2016.

Yr Iaith Gymraeg

- 5.46 Bydd angen darparu Datganiad Ieithyddol gyda chynnig am "ddatblygiad manwerthu, diwydiannol neu fasnachol sy'n cyflogi mwy na 50 o weithwyr a/neu gydag arwynebedd o 1,000 metr sgwâr neu fwy".
- 5.47 Mewn ymateb i'r angen hwn, mae'r ymgeisydd wedi darparu Datganiad Iaith Gymraeg. Mae Pennod 6 y datganiad yn asesu unrhyw effeithiau posib y datblygiad ar yr iaith a'r gymuned yn seiliedig ar yr iaith a symudiad y boblogaeth; elfennau gweledol; ansawdd bywyd a seilwaith cymunedol; cyflogaeth.
- 5.48 Bydd y cais hwn yn sicrhau parhad gwaith presennol lle mae'r gweithlu presennol eisoes yn dod o'r ardal leol. Gall y gweithlu cyfan siarad Cymraeg ac felly mae'r datblygiad yn debygol o gynnal siaradwyr Cymraeg yn y gymuned leol, fydd yn defnyddio'r iaith yn y gweithle.
- 5.49 Nid oes gan Uned Iaith y Cyngor unrhyw wrthwynebiad i'r cais am estyniad amser o safbwynt ieithyddol.
- 5.50 Yn seiliedig ar natur y cais a'r dystiolaeth i law, ni ystyrir ei bod yn debygol y byddai'r cynnig yn cael effaith negyddol ar yr iaith Gymraeg. Felly, ystyrir bod y cynnig yn cydymffurfio â pholisi PS 1 a'r arweiniad a gynhwysir yn y CCA Cynnal a Chreu Cymunedau Ffyniannus a Chynaliadwy.

Yr economi

- 5.51 Mae Nodyn Cyngor Technegol 23, Datblygiad Economaidd, yn datgan: wrth wneud penderfyniad ar geisiadau cynllunio, bydd angen i awdurdodau cynllunio lleol gadw mewn cof bod defnydd busnes traddodiadol, dosbarthiadau B1–B8 ond yn cyfrif am ran o'r gweithgaredd yn yr economi. Mae'n bwysig bod y system gynllunio yn cydnabod agwedd economaidd pob datblygiad ac yn gwneud penderfyniadau cynllunio mewn modd cynaliadwy sy'n cadw cydbwysedd rhwng ystyriaethau cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd. Mae'n nodi ymhellach; Dylai awdurdodau cynllunio lleol gydnabod arwyddion y farchnad a rhoi sylw i'r angen i dywys datblygiad economaidd i'r lleoliadau mwyaf addas yn hytrach na rhwystro neu atal y fath ddatblygiad.
- 5.52 Mae'r cynnig yn hanfodol i gyflenwi mwynau ac mae'r safle yn gwneud cyfraniad uniongyrchol a sylweddol i'r economi leol a chyflogaeth uniongyrchol/anuniongyrchol o ganlyniad i weithrediadau'r chwarel. Yn ogystal, mae cadw gweithlu lleol yn cael effeithiau positif ar ddiwylliant, ac yn fwy penodol, ar statws yr iaith Gymraeg yn y rhanbarth.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

5.53 Felly, ystyrir y bydd y bwriad yn gwneud cyfraniad positif i economi'r ardal yn unol â Pholisi Strategol PS 13 y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd a NCT 23.

6. Casgliad:

6.1 Dyma gynnig i barhau i weithredu tri lagŵn siltio am 4 blynedd ychwanegol. Mae'n annhebygol y bydd unrhyw newid amlwg yn amodau gweithio'r safle na newid i effaith weledol y gwaith ac ni fydd y datblygiad yn tynnu oddi wrth nodweddion cadarnhaol y dirwedd.

6.2 Bydd parhau â'r cynllun echdynnu ac adfer graddol yn lliniaru yn erbyn effaith y gweithfeydd mwynau ar osodiad y Parc Cenedlaethol, AHNE Llŷn, ynghyd ag Ardaloedd Cymeriad y Dirwedd lleol yn unol â pholisi PS 19, AMG 3, AT 1, MWYN 3 a MWYN 9 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011 - 2026.

6.3 Nid oes unrhyw faterion polisi cynllunio sy'n ddigon arwyddocaol i gyfiawnhau gwrthod rhoi caniatâd cynllunio, ac mae'r materion sy'n ymwneud â rheolaethau sŵn, llwch ac amgylcheddol bellach yn hen faterion ar y safle hwn. Ystyrir felly, yn ddarostyngedig i amodau priodol i reoli effeithiau sŵn a llwch ac oriau gweithio, ni fydd y bwriad yn cael effaith andwyol ar fwynderau'r ardal ac felly mae'n cydymffurfio â pholisi PCYFF 2, MWYN 3 a MWYN 5 Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011 - 2026.

6.4 Mae'r datblygiad yn dderbyniol mewn egwyddor a byddai'n cyfrannu at brosesu mwynau ac felly helpu i gynnal banc tir o gronfeydd tywod a graean yng Ngwynedd ac yn cydymffurfio â gofynion polisi cynllunio mwynau rhanbarthol a lleol. Mae'n cydymffurfio â gofynion polisi cynllunio mwynau rhanbarthol a lleol ac yn cydymffurfio â meini prawf cynaliadwyedd Polisi PS 22 o Gynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011 - 2026, o ystyried polisi cenedlaethol cyfredol ar gyfer cynnal banc tir o reserfau mwynau yn unol â'r canllawiau yn NCTM1 (Cymru) Agregau a'r Datganiad Technegol Rhanbarthol. Yn ogystal, mae'n debygol y bydd y bwriad yn gwneud cyfraniad positif i economi'r ardal yn unol â Pholisi Strategol PS 13 o Gynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011-2026.

7. Argymhelliaid:

7.1 Dirprwyo'r hawl i Bennaeth yr Adran Amgylchedd gymeradwyo'r cais, gydag amodau'n ymwneud â'r hyn a ganlyn:

- Dylid rhoi hysbysiad ysgrifenedig i'r Awdurdod Cynllunio Mwynau o leiaf 14 diwrnod cyn; i. Dechrau gwaith adfer ar unrhyw ddarn o'r tir o fewn yr ardal a ganiateir pan ddaw y defnydd i ben fel cyfleuster siltio ategol ar gyfer unrhyw un o'r tri lagŵn a ddangoswyd ar y cynlluniau cais.
- Daw'r defnydd a ganiateir o'r safle fel lagŵn siltio ategol i ben erbyn 31 Rhagfyr 2028; cwblheir y gwaith adfer wedyn erbyn 31 Rhagfyr 2029 neu pan fydd y gwaith yn dod i ben, pa bynnag un ddaw gyntaf.
- Gweithgareddau a ganiateir a Chydymffurfiaeth â'r Manylion/Cynlluniau a Gyflwynwyd.
- Cyfyngu ar yr hawliau datblygu a ganiateir, adeiladau, strwythurau, ffyrdd preifat, llifoleuadau a ffensys.
- Oriau gweithredu.
- Ymdrin â phridd a hwsmonaeth.
- Diogelu hawliau tramwy cyhoeddus.
- Cyfyngiadau sŵn fel y gwneir eisoes, gosod larymau sŵn gwyn ar beiriannau'r gwaith.
- Adfer i ddefnydd cymysg amaethyddol a chadwraeth natur.
- Ni ddylid storio olew, tanwydd a chemegion o fewn safle'r cais.
- Draenio, mesurau i atal llygru cyrsiau dŵr lleol.

PWYLLGOR CYNLLUNIO	DYDDIAD: 17/11/2025
ADRODDIAD Y PENNAETH CYNORTHWYOL	

- Mesurau ôl-ofal ar gyfer defnyddiau amaethyddol a rheoli bioamrywiaeth.
- Cynllun adfer diwygiedig pe byddai gwaith echdynnu mwynau cynamserol.
- Rhwygo deunydd craidd y ddaear i osgoi cywasgu arwynebol a chyflawni draenio digonol.
- Lleiafswm o ddyfnderoedd isbridd ac uwchbridd.